

ROZMOC SIĘ (17) *vb pf*

się (14), się (3).

Pierwsze o jasne; inf z tekstu nieoznaczającego ó; w praet sg m -mógł; w pozostałych formach drugie o prawdopodobnie jasne (tak w 2. moc).

inf rozmoc się (2) [w tym zapis: -c (1), -dz (1)]. ♦ fut 3 sg rozmoże się (1). ♦ 3 pl rozmogą się (1). ♦ praet 1 sg m rozmogłem się (1). ♦ 2 sg m -ś się rozmógł (1). ♦ 3 sg m rozmógł się (4). f rozmogła się (2). n rozmogło się (2). ♦ 3 pl m pers rozmogli się (1). ♦ plusq 3 sg f była się rozmogła (1). ♦ 3 pl m pers byli się rozmogli (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI (cztery z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

Stać się mocniejszym i/lub liczniejszym; magnificare facere, multiplicari, roborari PolAnt (17) :

a. O ludziach (10) :

α. Stać się potężnym, potężniejszym (też o Bogu) (6) : rozmogli się nieprzyjaciele moi tępiący mię próżno *BudBib Ps 68/5*; Oto ja rozmogłem się y przyczyniłem mądrości náde wżytki/ ktorzy byli przedemną w Ieruzalimie *BudBib Eccle 1/16*.

[rozmoc się na kogo [= przeciw komu]: Bo nie nieprzyjaciel (ieft) który mię zelżył/ bo bych ścierpiął/ (â)ni nienawistnik moy co się ná mię rozmogł [*adversum me magnificavit os suum*]/ bo bych się fkrył przed nim. *BudBib Ps 55/12 (Linde).*]

rozmoc się w czym [= objawić jakąś cechę w większym stopniu] (2): Bo sie frodze w pyźe fwej rozmogł człek złościwy/ A dziwnie ieft vdręczon każdy fprawiedliwy *LubPs C2v*; Z Wyernym sercem wyznawycie Páná ták dobrego W miłofierdziu fwym ná wieki tu nye przebránego [...]/ On nas s pośrzod nieprzyacyoł fwą możnością wywiódł A w obfitey dobroci fwey ná wieki sie rozmogł *LubPs dd5*.

W połączeniu szeregowym (1): ROzplódził sie Turecki Lud/ rozmogł y wyniosł ku gorze ták bárzo/ iż iuz nie przydzie mu ná inśzą/ iedno ná doł śchodzić/ ginąc á niźzczyć/ bo thák bywa według przyrodzenia wśzelkich rzeczy *BielSpr 58*.

Szereg: »rozwiemożyć się i rozmoc« = magnificari et roborari PolAnt; magnificari et invalescere Vulg (1): Ty ieśteś krolu któryś się rozwiemożył y rozmogł/ á wielmożność twoiá rozmnożyła się y sięga do niebios/ á pánowanie twe do końca ziemie. *BudBib Dan 4/22[19]*; [*WujBib Dan 4/19 (Linde)*].

β. Rozmnożyć się (4) : [*Jozue wezwał lud i rzekł:*] Sítárzałem sie/ dobrzeby ábyście byli rozdzyeleni kráinami tymi ktoreśmy Páńfką mocą pobrali według iego woley. [...] Potomkowie Iozefowi poczęli mówić iż máły dzyał ná nie przyzedł/ mówiąc: że w ich narodzye wielki sie lud rozmogł. *BielKron 48, 8v*; [*Bo ieść będą/ á nie náiedzą się/ błaznilię [tj. cudzołożyli]/ lecz nie rozmogą się [non multiplicabuntur]/ bo opuścili przyftrzegąc Iehowy. BudBib Os 4/10*].

αα. Rozmnożywszy się, zając większe terytorium (2) : Gdy iuz było imię Zydowłkie po wżytkich zyemiach fáfiednich rozślawione/ bali sie ich okoliczni krolowie. Przeto zebrałszy sie [...]/ znowili sie ná nie áby ie porázili á wyglądziłi precz/ poki sie bárzo nie rozmogą. *BielKron 31v*; [*Słowianie*] Wzgárdziłi pokoiem zowąc to gnuśnością/ ciągnęli zásię do Trácyey/ Mácedonicy/ Dárdánicy Miśiey/ Pánnonicy [...]/ miáftá zamki pobieráiąc/ á ofadzáiąc fwym narodem/ [...] y thák sie rozmogli byli áże do morzá Tráckiego *BielKron 338v*.

b. *O zjawiskach społecznych (zwłaszcza negatywnych): rozprzestrzenić się (7)* : [bogowie] chodzili po rozmaitych krainach wcząc ludzi [...] / łobie kościoły na pamiętki czynili y obrązy wnošili / także w obyczay przychodziło iż ie za iedny święte potym święcono [...]. Nawięcey tych zbytkow było w Egipcie / w Greciey / á we Włofzech. A gdy łie to bałwochwálłtwo nawięcey rozmogło / wstępowali czárći w ony obrązy / á ludziem odpowiedzi dawáli *BielKron* 25; [król angielski pisze do książąt saskich] żałując tego / iáko wiele złego im y wżey Niemieckiey ziemi / ten Luter łwą nauką nádzyáał [...] / theż y Czechy przypomina na przykład w łamliestwie / áby w czás temu złemu zábieżeli poki łie bárdziej nierozmoże *BielKron* 199v, 6, 320v; [Owa gđzie iedno w piłmo poyrzyłz wżędzie o ninieyłzych czásiech prorocłwá z naydżiełz [...] / że wiará miała zginąć / miłość ożiębnać / niepráwość łie rozmoc *BudArt* b8, b8v].

[*rozmoc się za czym* [= z jakiego powodu]: ktora niemoc [*francuska*] w Polłzce iáko ołobliwa plagá Boża za wżeteczeńłtwem ludzi łwowlonych prętko łię rozmogła. *StryjKron* 668.]

rozmoc się gdzie (3): kupiłem ia łyná Ianowego v matki y okrzcił / wżákże vmárl rychło na fráncę / ktora łie tam byłá na ten czás bárzo rozmogła *BielKron* 459v, 133v, 399; [*StryjKron* 668].

Szereg: »rozpłodzić się i rozmoc« (1): Tegoż roku (náłz Kronikarz Miechowitá nápiłal) wrzod Gálliyłki / ktory zowiemy Fráncą / do Polłki przyniołłá iedná niewiáłtá z Rzymá na odpułt chodząc. Pothym z Węgier łłżebni / áż łie rychło rołpłodziłá y rozmogła v nas *BielKron* 399.

W przen (1) : Tá [*Sybilla Samijska*] chodzilá vbrana cudnie w łubtyłnym záwiciu / miecz goły pod nogámi máiác / na znák iż łiemiał [!] na łwiece rozmodz. *BielKron* 133v.

c. [*O przeżyciach indywidualnych (chorobie, bólu): nasilić się*:

rozmoc się w kim: Ale iáko [...] [*Malweżjusz*] do Komorná przyiáchał [...] ták łię w nim chorobá / ktorey w więżeniu nábył / odnowiłá y rozmogła / áż też o zdrowiu zwątpiwlży / záłtánowić łię mušiał *BusLic* 2v.

rozmoc się po czym: Pięc bolešcy raczyłeš wziác na łie dla nas panie [...]. Pierwłłá bolešć rozmogła łię włłedzie po twym cíele / Ze niebyło żadne miełce cał / Gdy cíę tak miotłamy barzo zbyli / A włłyłtko cíáło twoie krwawili. *SeklPieš* 16v.]

Synonimy: **a.a.** *pokrzepić się, rozwieliczyć się, rozwiemożyć się*; **β.** *rozmnożyć się, rozpłodzić się, rozrodzić się*; **b.** *rozmnożyć się, rozpłodzić się, rozroić się, rozsiać się, rozszerzyć się*; **c.** *nasilić się*.

Formacje współrdzenne cf 2. MOC.

Cf ROZMOŻENIE, ROZMOŻONY